

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII

REUS, dissapte 29 de Març de 1933

Núm. 74

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSAS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim — REUS — Telefon núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES
SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. — RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. TELEFON 76. — BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador, per a 500 comensals. — Esplèndida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

El conflicte ferroviari

Els temors de greus incidents i de vaga carrilaira, han quedat de moment esvaïts. El senyor Ribalta i tots els perjudicats per la companyia, en bé de la classe i de la pau, se sacrifiquen.

El senyor Ribalta vol explicar la seva actitud present, quelcom diferent de l'actitud dels primers dies del conflicte; però els seus raonaments no convencen prou. La nova actitud és boirosa, ha desilusionat a molta gent.

Sigui com vulgui, no volem enfundir en quins són els mòbils que han mogut al president dels ferroviaris a obrar com ho ha fet. L'assumpte és per a resoldre's entre els interessats i els seus companys; però nosaltres ens fem eco dels comentaris de la gent.

Per altra banda, preferim que la vaga ferroviaria no hagi vingut. Amb ella, tal com estaven les coses, els carrilaires haurien donat un salt en les tenebres del qual és difícil pronosticar com n'haurien sortit. Els perjudicis que s'haurien ocasionat al comerç i a l'industria, haurien sigut importants, ben segur; encara que la Companyia i les autoritats tinguessin preses moltes mesures de precaució.

Però ara cal preguntar: Com se pendrà la Companyia aquesta actitud pacífica dels obrers? Sabrà obrar amb noblesa, no seguir pel camí de les represalies?

Es indubtable que hi ha alguns casos que no admeten explicacions, puig són d'una cruïssa manifesta. Doncs és necessari que rectifici el camí fins avui seguit. No neguem que la Companyia ha concedit algunes millores; força relatives algunes, però si aquestes millores no van acompanyades de l'oblit absolut de la vaga darrera, el descontent subsistirà i qualsevol dia esclatarà impensadament el conflicte, que tothom ha de tenir interès en evitar; més que ningú la Companyia.

La Companyia té un deure inexcusable de procurar que hi

hagi pau entre ella i els seus obrers i empleats. Una vaga ferroviaria pot causar gran nombre de víctimes i no és cosa de que lleugerament se prenguin determinacions tant greus com la que ara s'prengué amb en Ribalta.

Així creuem que està interessada en que la pau sigui un fet i de que estima en lo que's mereix els interessos públics.

Vetllant el dolor d'un poeta

GERMANOR

Catalans, homes de cor, tots els qui heu gaudit una alegria i tots els qui heu sofert mil amargores: acompanyeu-me avui a vetllar el dolor d'un Poeta.

Un Poeta no té patria. És de tota la Humanitat. Aquell que amb la flama del seu esperit ha llençat un raig de claror en el cor dels homes, aquell que per un moment ha banyat el nostre etern desconhort en el balneari suau dels seus cants de poesia; aquell que ha fet emmudir, al màgic conjur dels seus poemes, la fera salvatge que nodia dintre l'humana naturalesa; aquell que ha apaigat, amb la llum de la seva ànima, les més lpatgines lluntes atricides... els poemes, els ungs de bondat, d'amor, de justícia, mereixen el perdurable agraïment de tots els homes de la terra!

A Portugal, país germà, país de sentiment i de poesia, hi ha un vell poeta a la miseria. És Gomes Leal, el gran pamfletari, l'heròic revoltat de l'«Anti-Christo», el genial i sotmès que s'encontra feràment amb els reis en «A traïció» i en «O Hereje», l'inefable liric de «Claridades do Sul» i de la «Pim d'un Mundo», el suavíssim historiador de Jesús, que ha fet plorar a la mainada llàgrimes consoladores i puríssimes recitant de cor aquells versos admirables de la vida santa i dolça del Rabi de Galilea... és Gomes Leal, el gran poeta portuguès, que avui sofreix el més trist abandonament i la més negra miseria!

Tot Portugal s'ha commogut davant d'aquest dolor crudelíssim. De Porto, la capital del nord lusità, austera i forta, ha sortit el primer clam de pietat i de justícia. Un altre gran poeta, anima de diamant escullidíssima, Teixeira de Pascoas, demana a tots els seus germans el pagament d'un dente que no té esperança. A la veu generosa del poeta del «Saudosismo», la benemèrita agremiació d'homes de lletres portuguesas «A Renascença Portuguesa», pronou per

tot Portugal una subscripció pública a favor del gloriós Gomes Leal, no fos cas que una nove injustícia fes recordar al món la tràgica miseria de Camós.

Fins al meu redós solitari m'ha arribat l'enterniment d'aquest clam de pietat i jo he volgut que's commoguessin amb mi, per la trista sort del Poeta, germà nostre, tots els homes de cor de Catalunya. Jo comprenc, desde la meua obscura humilitat, tot el dolor del gran Poeta; el veig cultint desenganyat, cap a la posta de la seva vida triomfal, en el terror mateix ont Ell hi havia sembrat totes les flors de la seva ànima; miro la seva testa nevada sagnant a les punxades de l'ingratitude, retornant del seu viatge pels mons siderals de les sentes utopies, i sento com emmudeixen els seus cants de l'hom davant l'indiferència de la gent que passa...

El Poeta no té patria. És de l'Humanitat! Oh, Ell es sempre'l mateix al vessar en les pàgines dels seus poemes tota la bellesa que's encanta; Ell es aquell que ha fet passar per la nostra ànima entenebrida uns moments de divina emoció; Ell ha fet esclatar dintre dels nostres cors, endorrita la flor gemada de l'enterniment; Ell ens ha dat tot el tresor de gracies, d'esperança, de consolat, que omplena la seva ànima d'elegit; Ai dels pobles que deixen anar en la miseria els seus poetes!

An aquesta obra de justícia que s'han emprès per honor seu els portuguesos, jo voldria que la catalans hi possessim tot el nostre anhel de germanat. No es una almoïna que se demana: es un record amorós per aquells germans nostres de l'altra banda d'Espanya, a fi de que'ns trobem abraçats en els moments de dolor, que es el dolor lo que més agermana els homes. Potser un altre dia, en les grans hores de triomf, l'abraçada d'avui sorgirà tota florida d'esperances!

En mig de l'afroa brega de la vida aquest raig de pietat, aquesta llàgrima que vessarem, aquest diner que oferirem amb tant desinterés per a alleugerir el dolor i la miseria del poeta Gomes Leal, serà un dels records més inesfables que'ns acompanyarà sempre. El nostre diner, poc o molt, serà un mos de pa que ja es estimable — i serà un moment de repós — que ja es d'agrair — un moment d'alegria, de serenitat, per al gran Poeta... I potser en aquest moment la seva inspiració florirà en una estrofa nova, en una nova poesia...

A tots els homes de cor de Catalunya crido amb tota l'ànima: — Una gracia de caritat per al gran poeta portugués Gomes Leal, en nom i memoria d'aquell gran poeta català que fou Mossèn Jacinto Verdager.

RIBERA i ROVIRA.

Obres completes

de Joan Maragall

Amb la publicació del quint volum de «Articulos», el segon de «Poesies» i el tom extraordinari on s'han reunit els «Elogis», ha quedat enllestida la publicació de les «obres completes» de l'eximí poeta i escriptor don Joan Maragall que formen un conjunt d'onze volums que foren anunciats als subscriptors.

Darrera el quint volum d'articles s'hi ha afegit l'index analític de matèries, que ha sigut encarregat a l'eminent publicista don Miquel S. Oliver, com ho fou el que s'ajuntà als dos volums d'«Ecrits en prosa».

El volum de poesies que completa la serie, conté, a més de «Nausica», que és una de les darreres produccions de Maragall; la traducció dels «Cants Heroics» que li encomanà l'Institut de Estudis Catalans; junt amb les altres traduccions de poesies estrangeres que són el complement de la seva producció en vers.

El preu dels onze volums, que constitueixen les «obres completes» de Joan Maragall, vindrà essent, fins el dia 10 del proxí mes d'abril, el de 35 pessetes en rústega; i 45 en tela, admetent-se fins a aquesta data, subscripcions a plaça mensual: al preu de 38 i 49 pessetes.

Passada aquesta data del 10 d'abril, els onze volums costaran al comptat, en rústega, 40 pessetes, i en tela, 50.

Els volums podran adquirir-se, ademés, agruats en serie.

Polítiques

El esma conservador

Maura i Dato

Sembla que hi ha alguna fredor en les relacions entre els senyors Maura i Dato, a causa dels zelos del primer per accentuar-se les corrents d'istetes.

Alguns conservadors veuen amb bons ulls l'actitud dels elements que treballen a favor de la qüestura del senyor Dato. En canvi els maoristes la censuren, en dignitat.

Lo únic positiu es que la «dissidència» està embriónica, en una nova orientació en la que's tracta de prescindir del senyor Maura.

S'assegura que en la conferencia celebrada pels senyors Maura i Romanones en la embaixada francesa, al parlar de la convocatòria de les Cortes, va dir el tenyor Maura: — No m'importa que les

Cortes s'obrin aviat o tard, no tinc cap pressa.

Miau!..

Solt comentat

«A B C» publica'l següent solt que es molt comentat i que ha produït gran disgust entre els amics del senyor Dato:

«La premsa segueix comentant la suposada carta que alguns senadors i diputats conservadors li han dirigit al senyor Dato, atant-lo com a chefe del partit.

Estant tots en el secret, increïble sembla que's periòdics més serios vagin adelarats amb el fi de desentranyar les peripetias d'aquesta qüestio tan curiosa, senzilla i veritablement candorosa.

Dubta ningú de que aqueixa carta es un «ballon d'essai» amb el que alguns elements coneguts volen explotar l'estat d'opinió per a desitjar que figuri enfront del partit conservador un home acomodatic, generós i que deixi un bon record en el ministeri de la Governació? Hi haurà qualque ingenu que cregui en possibles conjuracions, perquè no estigui en el secret de que lo que's proposen certs elements es manjonejar en el partit conservador, com manjonejen en el liberal, estant sempre en el poder?

Encara que no estampessin la seva rubrica en el document, no han pogut modificar l'estil. Son els mateixos que aosen de tirans als senyors Maura i La Cierva, autors abbdós de les leis més liberals que s'han votat a Espanya.»

«No lo entiendo!»

Ara'l pobre «Imparcial» se n'ha pensat una. Per ell, la qüestio de les Mancomunitats no afecta al bé general i es un plet petit, comarcà, etc.

Com de costum, se surt del test. I es que en tot lo que representi política positiva i feconda, l'«Imparcial» va a les palpetes. En el seu inveterat furor contra tot lo que representi un element de vida per les diferents regions que formen l'Espanya, no sab ni vol veure la transcendencia que per al conjunt de totes ha de tenir una reforma com la de les Mancomunitats. Encara que be podria ser que la vegés i que preoissament per aixó se'n mostrés tan contrari. Perque en l'Espanya forta que's crearia a l'impuls de la benefactora llei, no hi tindrien la vida certs elements que ara l'hi tenen, gracies a que les mitjancies erigides en quefe necessiten, per a brillar o fer-se'n la il·lusió, el concurs de gents negades.

Es alló d'aquell rei que, per dissimular l'exces de nas, s'havia rodejat d'una cort en la qual no s'hi admetien sinó persones de nas descomunal. No per

altra raó que per una de molt semblant an aquesta, han arribat a ministres certes pulcritud, amb tot i no tenir cap idea de l'art de governar els pobles moderns.

Molt soroll i poques nous

Segons informen de Madrid, el Decret que publicarà el Govern sobre l'ensenyança del catecisme a les escoles públiques se reduirà en sa part dispositiva a lo següent:

Article primer. L'ensenyança de la Religió, establerta en les escoles d'Instrucció primària, seguirà donant-se de la mateixa forma i el mateix alçanc que al present.

Article segon. Quedaran exceptuats de descriure-la els fills de pares que per no esser catòlics, aixís ho sollicitin al fer la matrícula.

Aplec Nacionalista

Regna gran entusiasme entre'ls catalanistes barcelonins, per l'important Aplec Nacionalista que se celebrarà demà diumenge en els boscos de «La Salut» de Sant Felip de Llobregat, organitzat per la Joventut Catalana de Barcelona en commemoració del XVI aniversari de les glorioses Bases de Manresa.

A l'enseny que desitgem el més gran èxit an aquesta festa patriòtica, ens hi adherim de tot cor en nom dels catalanistes tots de les comarques tarragonines, que tenen per únic o més alt amor el de Catalunya, la nostra dolça i estimada Patria.

Adrianópolis

Era la plaça forta de la frontera turca. Veritablement, la situació era imparable; a pocs kilòmetres de la frontera i en l'aigua barreig dels tres rius Maritza, Arda i Tandia, dominava amb una restallera de fortificacions, els camins que hi confinxen d'aquelles conques.

La importància ja data dels temps molts antics en que era coneguda amb el nom d'Orestia. Era la capital de la província romana de la Tracia. Un terratrèmol la destruí, però l'emperador Adrià la reedificà i li donà son nom.

Diverses invasions han passat per damunt d'ella.

Per a nosaltres, catalans, aquelles comarques i especialment aquella ciutat, tenen un gran interès, ja que en elles s'hi descapdellà un dels capítols més heroics de l'història de la famosa Orientada catalana que al llegir-la en les planes de les nostres «Cròniques» ens apar una llegenda dels temps heroics.

El penó de les quatre barres se passava triomfalment pels camps de batalla, que en l'actual campanya han resseguit els búlgars, portant-lo enlaire el gran capdill català Roger de Flor, seguit de aquell estol de cavallers que s'anomenaven els Berenguer d'Entença i de Rocafort, en Ferrán Ximénis Darenos, en Ferrán Danne, en Corberan Dalet, en Martí de Logran i en Pere i en Sanxo Daros.

Aquella famosa expedició dels catalans a Orient va sortir aparellada del port de Messina «en 36 galers, e lenys, e naus, e tarides», i la formaven 1.500 homes d'a cavall, 4.000 almogàvers i 1.000 altres homes a peu seguits de llurs mullers i llurs fills.

Pels grandiosos serveis que anaven a prestar defensant el decadent imperi de Bizanci, el capítol de la expedició fou nomenat «megadach» d'aquell imperi oriental, que, segons diu el cronista Montaner, «es tal ofici que vol ayntar dir com príncep, senyor de tots els soldats de l'imperi a que haze, a fer sobre l'almirall: e que totes les illes sien sotmeses, de la Romania, a ell, e encara los llochs de les marines». Ademes, li donaren per muller a la filla de l'emperador Andrinoco, i quan, a instancies den Roger, se nomena megadach a Berenguer d'Entença, ell fou nomenat «cessar» o com si digéssim sub-emperador.

reu Xor Miqueli li devien la corona, que en Roger i els seus almogàvers li havien defensat contra'ls turcs invasors i contra'ls pretendents de dins del mateix imperi.

Es interessantíssima la relació que en sa famosa «Crònica» ne fa en Ramon Montaner, capità d'una de les colles d'aquells catalans.

Un dels episodis més emocionants es la tràgica i traïdora mort del capdill català, el cesar Roger de Flor, ocorreguda a la ciutat d'Adrianópolis, que en Montaner anomena Andrinopol, ciutat que sitiada durant molts mesos pels búlgars, acaba de caure en son poder.

En lloc de pregon agraïment pels grans serveis que en Roger de Flor havia fet a la casa imperial, trobà en l'hereu Xor Miqueli, una gran enveja perquè en els mateixos llocs ont els catalans triomfaren ell hi havia sigut desastrosament derrotat.

Desentent-se dels precs de tots sos companys, de la seva muller i demés familia, en Roger, abans de marxar a guerrear a Romania i al regne de Nàtoli, determinà anar desde Galipoli (als Dardaneles) a Adrianópolis a pendre comiat de Xor Miqueli.

Diu Montaner:

«E com lo cesar (Roger de Flor), partí de la host, els l'ex per cap e per major lo magadach En Berenguer d'Entença, e en Berenguer de Rochafort per senescal de la host. E així, per ses jornades veng a la ciutat d'Andrinopol, e lo fill de l'emperador, Xor Miqueli, així li a carrera, el rebé amb gran honor e açó fen lo malvat, per çó que vaés amb quina companya venia. E com fo entrant a Andrinopol, lo fill de l'emperador estes amb ell amb gran goig e amb gran alegre, que'l cesar feu del e Xor Miqueli feia semblantment a ell. E com hec feyt venir a Andrinopol Gircon, cap dela alans, e Milich, cap dels turques, així que foren entre tots XI milia homes de cavall. E aquell dia ell convidà lo cesar. E com hagren menjat, aquell Gircon, cap dels alans, entra en lo palau on estava Xor Miqueli e sa muller e lo cesar, e van trer les espases, e pecejaren lo cesar e tots aquells qui amb ell eren; e puix per la ciutat mataren tots quants amb lo cesar eren venguts, no n'escaparen més tres, que se'n muntaren en un campanar. E d'aquelles tres l'un era en Ramon Alquer, fill den Gilabar, Alquer, cavaller de Catalunya, nadiu de Castelló d'Empuries; e l'altre un fill de cavaller de Catalunya per nom G. de Tons; e l'altre Berenguer de Ronda, qui era de Llobregat. E aquests foren al campanar combatuts, e defensaren-se tant, que'l fill de l'emperador dix, que peccat seria si morien; e així assegurarlos, e aquets tan solament n'escaparen».

Aquests i altres fets traïdors dels grecs exasperaren als catalans; de tal manera, que amb llur valor i destresa en l'art de la guerra subriren aquells camps de cadàvers de sos enemics, omplint de terror a tot l'Orient, que recorda encara aital revenja amb el nom de «Venjança catalana».

Aquesta obra filantròpica i alhora de cordialitat i germanor ibèrica, l'inicia en Ribera i Rovira amb l'hermós article que li publiquem en primera plana, quina lèctura no tenim necessitat de recomanar a nostres amics i volguts lectors.

Per recomanació expressa de nostre bon company en Ribera i Rovira, Mil·lastrat l'usitanófil, admetem donatius en nostra Redacció i Administració, per a auxiliar al gloriós poeta portugués, avui en la incertidència més cruel, en Gomes Leal.

Informació Local

Rectificació del Cens electoral

Pròxima la fetxa en que deu verificar-se la rectificació del Cens electoral, el Foment Republicà Nacionalista ha establert en el seu domicili social una oficina encarregada de cursar les inclusions i rectificacions que se sollicitin, a la qual poden acudir tots els ciutadans majors de 25 anys que tinguin dret a ser inclosos en el Cens electoral. Hores d'oficina: de 2 a 4 tarda i de 9 a 12 nit.

Seguint la seva tradició cultural, el Foment Republicà Nacionalista prepara per a aquesta primavera, una serie de conferencies que aniran a càrrec de prestigioses personalitats el nom de les quals junt amb els temes que's proposin desenrotllar, publicarem oportunament. No és gens aventurat predir per a aquestes actes, a nostra entitat política, els més esplendorosos èxits.

Fabrica de Gorres. Isidre Pons participa a la seva nombrosa clientela haver traslladat el seu despatx del carrer de Boule núm. 9 al carrer de Montolerols 18 i Galíó núms. 7 i 9. Reus.

S'espera amb viu interès el dimars prop vinent per a poguer sentir l'autoritizada paraula del doctor Pittaluga, qui com ja saben nostres llegidors, donant a Reus una mostra de predilecta voluntat l'ha escullit entre les poblacions de la provincia de Tarragona per a donar hi a coneixer els fruits de sos treballs d'investigació que l'han portat al descobriment de l'existència en alguns de sos pobles d'una malaltia, el «kala-azar», tinguda fins avui com a exòtica, o millor dit, com a no existent en la península ibèrica.

Serà doncs un conteixement científic la conferencia del reputat doctor, la qual portarà al Centre de Lectura, local on se donarà dita conferencia, una distingida concurrència, no sols de nostra ciutat, sinó de Barcelona, Tarragona, Tortosa, Valls i d'altres pobles de la Comarca i de tot Catalunya.

Atentment convidat pel Col·legi de Metges, Foment hi concorrerà per a poguer informar en la deguda forma a sos llegidors, contribuint en lo possible a la divulgació de les ensenyances del Dr. Pittaluga.

Per recomanació expressa de nostre bon company en Ribera i Rovira, Mil·lastrat l'usitanófil, admetem donatius en nostra Redacció i Administració, per a auxiliar al gloriós poeta portugués, avui en la incertidència més cruel, en Gomes Leal.

Aquesta obra filantròpica i alhora de cordialitat i germanor ibèrica, l'inicia en Ribera i Rovira amb l'hermós article que li publiquem en primera plana, quina lèctura no tenim necessitat de recomanar a nostres amics i volguts lectors.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Per avui, a un quart de deu en punt, s'anuncia al Teatre Fortuny la representació de les celebrades obres en un acte, «El club de las solteras», «Los cadetes de la reina» (estrena) i «El barbero de Sevilla».

En la segona i tercera d'aquestes obres, desempenya el principal paper la primera tipla Angelina Villar, que amb tant d'èxit debutà el prop passat dimecres, cantant amb gust i amb dolça i ben timbrada veu el paper de Olga de «La Generala».

Amb la senyoreta Villar la companyia de sarsuela i opereta que actua al Fortuny ha quedat un bon xic reforçada, cosa que ho necessitava de valent, essent ara el seu conjunt ben acceptable, car les demés principals parts de la companyia com el primer actor senyor Hernandez, la característica senyora Hernández, la tipla còmica senyoreta Ferré i el fènor còmic senyor Navarro son artistes ben discrets i estudiosos, que no tenen altre desig que'l d'agrair i complaure al públic.

VERMOUTH demaneulo en totes parts sech y dolls MAYNER Y PLA

que tindrà lloc aquesta nit i el qual publicuem en la secció oficial.

Segons ens comunica l'empresa de «El Camell», avui apareixerà el sisé número d'aquest popular setmanari, contenint nombrosos gravats i interessant text.

Donya Rosa Segarra. — Nevalora amb Reial títol. Ofereix els seus serveis. — Carrer de Jesús núm. 2, segon.

En les sessions de varietats i cinematògraf que avui se celebraran en el «Kursaal de Reus», hi pendrà part el notable duo serio-còmic «Los Milanta», quins artistes presentaran en aquesta població son original i exclusiu repertori.

En el programa de cine hi figuraran les cintes de més interès últimament produïdes.

Se necessiten noies i un aprenent. — Fabrica de capses de cartó, arraval baixa de Jesús, 45. — Francisco Xanxo.

Pal B.O. de la provincia se fa pública una circular del senyor comissari de Guerra fent saber als arcaides la responsabilitat en que incorren en no consignar en les llistes d'embarc que faciliten als individus de l'exèrcit quan viatgen en un mateix passaport, tota vegada que se'ls haurà d'exigir el pago de les diferencies que resultin.

Doctor A. Tort Nicolau. — Especialista en parts y enfermetats de la dona. — Ex quefe de la «Maternitat y Inclusa de Madrid»

Consulta de 5 a 9 en son Consultori, arraval de Sant Pere, 45, principal. — Consulta de 11 a 12 y de 3 a 5, pllassa de Prim, 6, segon. — Teléfono 73.

De l'Ajuntament

SESSIO D'AHIR

La presideix l'arcalde senyor Sardá i assisteixen els regidors senyors Reasens, Barrufet, Casagolda, Dorán, Piñol, Elias, Ambrós, Pallejá, Barberá, Gusi, Prats, Granell, Briandó, Sendrós i Llauredó.

Comensa donant-se lectura de l'acta anterior que es aprovada.

Se llegeix una comunicació del senyor president del Col·legi de Metges d'aquesta ciutat invitant a l'Excelentísim Ajuntament a la conferencia que'l doctor Pittaluga donarà el dia primer d'Abril, a dos quarts de deu de la nit en la sala d'actes del Centre de Lectura.

S'acorda, a proposta del senyor Reasens, que assisteixin an aquest acte els regidors que hi tinguin gust.

Passa a la secció una instancia de donya Antonia Vidal Solanas, sollicitant se li retorni el lloc de venda de peix fresc que tenia.

Se llegeix una comunicació de l'Arcaidia. Presidencia proposant a l'Ajuntament acordi la celebració d'un sorteig supletori per a la designació de tres vocals associats. S'aprova.

S'aprova amb caracter urgent i força executiva un dictamen de les comissions d'Hisenda i Mercats sobre aplicació de les noves bases de cobrança de l'arbitri sobre llocs públics de venda de peix fresc en la Pescateria. El senyor Reasens manifesta que hauria demanat que es quedés el dictamen per vuit dies damunt la taula per a poguer-lo estudiar, pero com que veu que deu urgir la seva aprovació se n'abste.

S'aprova una proposició de la comissió d'Hisenda de que's tregui a tercera subasta la construcció de 160 sepultures.

Passen a la comissió corresponent unes comunicacions del senyor arquitecte municipal, una declarant ruïnosa la casa cantonera entre'ls carrers de la Lleona i Recs, i altra declarant també ruïnoses tres repises de balcó que hi ha a la casa núm. 16 del carrer dels Recs. S'aproven els comptes presentats. Acabat el despatx ordinari, el senyor

Ambrós dona compte de la visita en aquesta ciutat de la entitat coral de Mataró, «Moderna Fraternitat».

El senyor Granell demana que's faci arreglar o enderrocar la casa núm. 3 del carrer Raseta de Salas, declarada ruïnosa desde fa temps per l'arquitecte municipal.

A proposta del senyor Llauredó, se acorda retribuir al secretari auxiliar de la Junta local de reformes socials amb 50 pessetes pels treballs extraordinaris que tingué amb motiu de les últimes vagues.

ESPECTACLES

TEATRO FORTUNY Gran Companyia de sarsuela i opereta dirigida pel primer actor Josep Fernandez i el mestre concertador Martí Conti.

Fanció per a avui. — 7.ª d'abono. — Se posaran en escena les sarsueles en un acte «El club de las solteras», «Los cadetes de la reina» (estrena) i «El barbero de Sevilla».

PREUS DIARIS

Palcos platea sens entrades 14. — Ptes. Id. principals sens id. 4. Id. segon pis sens id. 4. Butaca platea ab entrada 2. Id. d'anfitreatre ab id. 175. Llaneta de segon pis ab in. 150. Entrada a Localitat 078. Id. al Paradis 047.

L'impost del timbre a càrrec del públic. Escallides sessions de cinematògraf tots els dijous, dissabtes i dies festius.

KURSAAL DE REUS Grans sessions de cine per a avui. Debut del notable duo serio-còmic «Los Milanta».

SECCIO OFICIAL

ANUNCI Se posa en coneixement de tots els associats de «L'Amic del Poble Català», que avui a dos quarts de 10 de la nit tindrà lloc en la societat «La Palma», carrer de les Galanes, 8, l'assemblea reglamentaria a la qual hi podran pendre part tots els associats.

REGISTRE CIVIL INSCRIPCIONS DEL DIA 28 MARÇ 1913

NAIXEMENTS Josep Cavallé Mir. — Emili Setó Pascual. — Josep Martorell Hortonedá.

DEFUNCIONS Maria Garcia Bofarull, 42 anys, Sant Josep i Sant Manuel, 2. — Antoni Artiga Rodríguez, 2 mesos i mig, casa de camp, 16. — Antoni Sedó Vernich, 66 anys, Miró, 19. — Francisco Cardenas Andren, 72 anys, casa de camp. — Magdalena Escudé Barba, 84 anys, camí de Valls, 21. — Maria Rivas Gómez, 9 anys, Cervantes, 75.

MATRIMONIS Cap.

Moviment del Port de Tarragona

DIA 28 DE MARÇ DE 1913 dades facilitats per l'Agencia de don E. Fabregas. Entrades: «Navarra» des Huelva, consignat a Mac-Andrews, Efectes. «Alvarado» de Valencia, consignat a Mac-Andrews, Tránzit. «Mont Blanc» de Roden, consignat a Ferrer, Bocois baris. «Cabo San Sebastián» de Bilbao, consignat a Peres, Efectes. «Navarra» per a Marsella, Cárrega general. «Cabo San Sebastián» per a Marsella, Cárrega general.

Informació comercial diària per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y llegums

Blat.—Aragó superior a 19'— ptes. los 55 kilos.	
» mitjà a 17'50 »	
» horta a 15'50 »	
» Comarca a 13'— »	
Ordí.—Aragó a 13'— »	quartera.
» Urgell a 11'— »	
» Comarca a 10'50 »	
Moresch.—Aragó a 10'— »	
» Comarca a 9'— »	
» Extranger a 20'— »	los 100 kilos.
Faves.—Comarca a 15'— »	quartera.
Favens.—Comarca a 14'— »	
» Andalusia a 8'— »	
» Valencia a 7'— »	los 100 kilos.
Burdanyes.—Comarca a 16'— »	
Fesols.—Comarca a 14'— »	
» Urgell a 13'— »	
Garrofas a 26 rals quintà.	
Situació del mercat. Sostingut.	

Farines y despulles

Farina de 1.ª a 43'— ptes. sach de 100 kilos	
» redona a 41'— id. id.	
» 2.ª R. a 33'— id. id.	
» 2.ª B. a 20'— id. id.	
Farineta a 19'— ptes. lo sach de 70 kilos.	
Tercerilla a 16'50 id. lo sach de 70 id.	
Trita a 20 rals lo sach.	
Segó a 22 id.	
Situació del mercat. Sostingut.	

Esperits

Destilats a vapor de 95 a 98 graus	a 130 ptes.
Id. de 94 a 95 »	»
Rectificat de 96 a 97 »	a 130 »
Desnaturalisat de 88 a 90 »	»
Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenint-se la premsa per no fabricar-se en vi.	

Vins

Negre superior de 6 l/2 a 7 l/2 rals gra.	
Id. corrent de 6 a 6 l/2 id.	
Bianch superior de 6 l/2 a 7 l/2 id.	
Id. corrent de 6 l/2 a 7 id.	
Rosat de 6 l/2 a 7 id.	
Mistels.—Negra de 50 a 55 ptes. carga	
Blanca, de 48 a 52 id.	
Granata, de 50 a 55 id.	
Moscate, de 60 a 65 id.	
Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots los anys té lloc en aquesta época, continua notant-se certa fixetat en les cotacions, operant-se poc.	

Ametlles

Mollar en crosta a 61'— ptes. sac 50 Ks.	
Esperansa 1.ª en gra a 117'50 »	qq. 41.600
» 2.ª » a 112'50 »	
Comú del país » a 110'— »	
» d'Aragó » a 110'— »	
Llargueta » a 117'50 »	
Planeta » a 135'— »	
Situació del mercat. Sostingut y molt sollicitat.	

Avellanes

Garbellada a 47'— ptes. sac 58'4 kilos.	
Propietari negreta a 47'— »	
» embarc a 44'— »	
En gra 1.ª a 74'50 »	quintà 41'800
Id. 2.ª » a 73'— »	
Situació del mercat. Flux per manca de demandes.	

Ollis

Fi d'Aragó de 23'— a 24'— ptes. cant 15 kg.	
Fi d'Urgell » 22'— a 23'— »	rais cortà 3'75
Fi del Camp » 22'— a 23'— »	
Segona bo » 18'— a 19'— »	
Classes flukes » 17'— a 18'— »	
De remolta vert » 90'— a 95 ptes. carga 115 Ks.	
De remolta groch » 92'— a 98 »	
Los ollis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y cucats valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 ptes. los 15 kg. los dolents o sigui d'olives de terra y de 22 a 25 ptes. los superiors.	

Pesca salada

Bacallà:

Icelandia Fax a 49 ptes. los 40 k.	
» Id. primera 48 »	
» Id. segona 45 »	
» Id. Libro sup. 48 »	
» Id. mitjà 45 »	
» Id. Neruega 1.ª a 46 »	
» Id. id. 2.ª a 45 »	
Nota.—Son molt escasses les existències i per notícies d'origen se creu que tindrà tendència a l'alça.	

Sardines:

Viveros superiors a 37 ptes. miller.	
Carifons id. a 37 »	
Ayamontes 3E a 28 »	
id. 4E a 28 »	
id. 5E a 30 »	
id. extra a 31 »	
id. extra D a 33 »	

Tunyines: En les places de Tarragona i Reus l'existència es nul·la, l'única que compta amb aquest salat es Valencia, colitant-se:

Sorra a 185 duros la bota.	
Trenc a 165 »	
Descarregament a 170 »	
Descarregat a 165 »	

Morrillos a 90 » »	
Cuas a 90 » »	
Sangatxo a 80 » »	
Espineta a 56 » »	
Pells a 45 » »	
Trenc de Camaries a 140 » »	

Congre: Diferents marques i frescura, venent-se desde 24 duros a 30 els 40 k.
Peix-palo a 86 ptes. els 40 kg.
Tripes de bacallà, noves a 25 duros id.

EDUARD RECASENS

Corredor de Comerç Colegiat
Arraval Santa Agna, 55.—Teléfono 108

ORDRES DE BORSA

Cotizacions diàries, dematí y tarda.—Operacions a pias ab cambis en ferm

Interior.	84'20
Norts.	104'50
Alacants.	101'45
Orenses.	27'80
Andalusos.	65'50
Banc Colonial.	—
Rio Plata.	—

BORSA PARIS

Norts.	479'—
Alacants.	465'—

CAMBIS EXTRANJERS

Barcelona: Francs. 8'70.	Lliures. 27'45
Madrid:	—

FUTURS DE COTÓ

Ordres para les Borses de Liverpool y New-York
Cotizacions diàries.—Follets explicatius
COMPRA-VENDA de paper extranger, de paper de renda (del Estat, obligacions ferroviàries, Municipals de Barcelona y tots los que's cotisen en la Borsa de Barcelona), y de valors locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

F. CABRE GONZALEZ

SANTA AGNA, 19.—REUS

Darreres cotizacions segons telegrama de la casa A. MARSANS ROF Y FILLS.—BARCELONA

Interior 4 pS.	84'20
Amortizable 5 pS.	—
Norts.	104'30
Alacants.	100'90
Orenses.	27'80
Obligacions Fransa 2 l/4.	56'25
Municipi 4 l/2.	95'25
Obligacions Alemanya 4 pS.	93'87
Id. adh.	75'75
Id. Segovias 4 pS.	94'—
Id. Orenses 80 y 82.	49'12
Id. Roda a Reus.	54'75
Alacants 4 l/2.	102'—
» 4 pS.	92'75

BARCELONA

MADRID

PARIS

BORSI DE REUS

MONTEROLS, 27

Cotizació a Barcelona a les 4 de la tarda d'ahir segons telegrama de la Banca Arnau

Interior.	84'20
Amortizable.	—
Orenses.	27'80
Norts.	104'35
Alacants.	100'90
Banc Colonial.	—
Banc Vitalici.	—
Oblig. 4 pS. Alemanya.	93'75
Oblig. 2 l/4 pS. Fransa.	56'12
Oblig. 3 pS. Orense.	49'75

MADRID

GIROS

Teleograma de la casa A. Lemoine

Interior.	84'20
Madrid.	8'60
Paris.	8'70
Londres.	27'45

EXTRANJERS

Londres 90 dit.	27'41 din.
Idem 8 dit.	—
Idem vista.	ops. 27'07
Paris vista.	8'47
Marsella vista.	—
Hamburg vista.	—

VALORS LOCALS

440 Gas Reusense	—
525 Industrial Harinera	—
700 Banco de Reus de Descuentos y Préstamos.	—
C Reusense de Tranvias	—
C Reusense de Tranvias privilegiadas 5 l/2	—
400 Electrica Reusense	—

170 Empresa Hidrotórica	—
190 Electro-Química Termal	—
540 Obligacions Manicomio Reusense.	—
3000 Manicomio Reusense	—
605 Institut P. Mata (2.ª E.)	—
605 Institut P. Mata (3.ª E.)	—
500 Obligacions Electrica Reusense.	—

Terrocarrils

Servey que regeix desde'l dia 1 de Setembre de 1912

De Reus a Barcelona

Surt a las 4'35 per Vila Nova y arriba	8'12
Vilafranca	8'37 (m)
» 8'54	9'2 (E)
» 8'40	13'27 (x)
» 14'13	17'40 (c)
» 17'16	20'34
» 21'32	23'36 (R)

De Barcelona a Reus

Surt 5'50	Arriba 9'21 (m)
» 8'25	» 10'39 (R)
» 9'23	» 12'48 (c)
» 13'5	» 16'26 (l)
» 15'4	» 19'24 (m)
» 19'50	» 22'3 (E)

De Reus a Falset y Mora

Surt 6'50 Surt 9'12	Arriba 9'58 (x)
» 10'45 » 11'25	» 11'50 (R)
» 13'18 » 14'24	» 14'58 (c)
» 16'30 » 18'57	» 19'47 (m)
» 19'46 » 21'11	» 21'48 (m)
» 22'11	» 23'16 (E)

De Mora y Falset a Reus

Surt a las 5'40	Arriba 6'46 E
» 6' » Surt 7'20	» 8'28 M
» 7'15 » 9'3	» 10'44 M
» 12'17 » 13'11	» 14'3 C
» 17' » 18'45	» 20'28 M
» 20'9 » 20'45	» 21'18 E

De Reus a Lleida

Surt a las 8'22 y arriba a las 11'22 (correu.)	
» 13'35 » 20'05 (m.)	
» 17'59 » 22'03 (m.)	
» 20'30 » 22'02 (m.)	

De Lleida a Reus

Surt 5'30	Arriba 9'46 (m.)
» 16'15 »	» 20'17 (m.)
» 15'— »	» 17'58 (c.)
» 8'29 »	» 12'59 (m.)

De Reus a Tarragona

Surt a las 7'38 y arriba a las 8'11 (m.)	
» 9'57 »	» 10'30 (m.)
» 12'35 »	» 13'07 (m.)
» 14'08 »	» 14'45 (m.)
» 18'08 »	» 18'35 (c.)
» 20'50 »	» 21'34 (m.)

De Tarragona a Reus

Surt 7'35	Arriba 8'10 (c.)
» 9'00 »	» 9'35
» 12'29 »	» 13'06 (m)
» 16'36 »	» 17'14 (m.)
» 19'25 »	» 20'03 (m.)

Companya Reusense de Tranvias

Servey de trens que regira desde'l dia 18 de Setembre de 1912

Sortides de Reus	Sortides de Saló
Arraval de Robuster)	
Tren n.º 4 a les 3'30	Tren n.º 3 a les 4'15
» 6 » 8'18	» 5 » 9'07
» 8 » 10'15	» 7 » 11'15
» 2 » 14'50	» n.º 1 » 15'50
» 38 » 16'30	» 39 » 18'40

NOTA.—Desde'l proper diumenge, dia 22 dels corrents, fins nou avis en los dies festius se despatxaran bitllets d'anada y tornada de Reus a Saló a 0'55 pessetes, valeders para tot lo dia.

Lo tren núm. 4 de les 3'30 surt de l'Estació camí de Saló.

LINIA DE VALENCIA

Surten de Saló para Valencia.—9'18.—11'15—17'07 (ans a Tortosa).—0'02.
Arriben de Valencia a Saló.—4'19.—9'17.—15'45.—18'33.

FOMENT

se ven a Barcelona al kiosco del LICEO Rambla del Centre

Eduard Recasens Corredor de Comerç Colegiat.—Intervenció de tota classe d'operacions als Bancs de la localitat.—Compra-venda de paper extranger.—Operacions de banca y borsa.
Arraval de Santa Agna, 55. Teléfono 108

LA HIDRAULICA REUSENSE de EMILI AULÉS

Gran fábrica de mosaics hidráulics

Aquesta fábrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos, en grans existències de rajoles, lo que li permet poguer servir el genre en immillorables condicions de duració i permanència dels colors.
Preus sense competència.—Camí de Riudoms, 3.—Reus

Borrás-Dentista

Apravat per la Facultat de Medicina de Madrid
Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.ª, 2.ª.—REUS

Métode nou i sens dolor per a el tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant el paladar enterament lliure.—Construcció de dentadures de tots sistemes.—Especialitat amb extraccions sense dolor i corones d'or i porcelana.

Preus econòmics

Consulta: A Mora d'Ebre els dijous primer i tercer de cada mes. Gratuïta de 12 a 1 tots els dies excepte'ls dijous i dies festius

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit

R. PERPINYA

Major, 22.—REUS Despatx: 24, pral.

Nous preus. Nous Aparells. Nous Discs.—Bellotges. Gramopons.—Discs.—Aparell BEBE amb quatre Discs, 50 ptes.—Catàlegs gratis.

Agencia de Transports i Acarreus

Baptista Argilaga

Güell i Mercader n.º 17 (Hostalets). Teléfono 192

Serveis diaris a domicili entre Mora d'Ebre, Lleida, Valencia i Barcelona
Corresponsals: a BARCELONA, Josep Capdevila, Comtal, 35
a MORA D'EBRE, Casanova i Tramunt, Palla, 7
NOTA: Servei especial d'acarreus.—Informes per a passatges per la línia Brasil, Rio de la Plata i Buenos Aires.

Escola Militar particular PRIM

Legalment establerta amb l'aprovació de l'Excm. senyor Capità General

Se posa en coneixement dels recruits de l'actual reemplaç i successius, així com als de 1912 que pertencien al cupo d'instrucció (abans excedents de cupo), que en ella rebrán la preparació militar necessaria, per a després expedir-los hi el certificat d'aptitud que prevé la vigent Llei de Recrutament i Reemplaç, i per ell, poguer disfrutar de les grans rebaixes del temps de servei a files que la mateixa concedeix, tant als del cupo de files que abonin la quota militar com als del d'instrucció (abans excedents de cupo); comptant per a aixó amb Professorat competent.
Hores de classe: les que convinguin als alumnes.—Classes especials per als residents fora de la localitat.—Consulta gratuïta de tots els assumptes referents al Servei Militar Obligatori.

Per a informes i matricules:

REUS.—Plaça del Quartel, (Pabelló), núm. 3, 2.ª, 1.ª de 19 a 21 els dies feiners i de 11 a 13 els festius.

Local de l'Escola.—REUS: Donotea, 1, pral. (davant de la Fleca)
Id. per a instruccions pràctiques.—REUS: Camp de l'ex-frontó.

BOTES

Teodor Vernet

S. Francisco Xavier, 4. Reus
Se venen botes de 4, 2 y 1 carga, de superior qualitat a preus barats.

NOTARIA

de don JOSEP MARIA CAMPS SAN-PONS, advocat, successor de don Tomás Jordi Espinàs, Vilá (Bon) 11 entressol, cantonada a l'arraval de Santa Agna.
IMP. SANJUAN GERMANS.—REUS

ENOFOSFORINA

Reconstituent el més efícaç i ràpid per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegría. Es tónic cerebral perquè remineralitza la **MATERIA GRIS** donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agnà, núm. 80, i

Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

IBARRA i C. Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. — Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteve Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3," i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Denais i d'Anzin".

Viages extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya			Per a Cette i Marsella		
Mars	20	Vapor Cabo Toriñana	Mars	21	Vapor Cabo Peñas
"	27	" " Corona	"	28	" " San Sebastián
Abril	3	" " Peñas	Abril	4	" " Quejo
"	10	" " S. Sebastián	"	11	" " San Martín
"	17	" " Quejo	"	18	" " Oropesa

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. Telefon núm. 45

DESCUBRIMIENTO SENSACIONAL

Curación radical de todas las enfermedades de la piel, de las llagas de las piernas, y del artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc., por medio del

Tratamiento de **L. RICHELET**

Antes de la curación

Después de 15 días del tratamiento

Hemos señalado ya a los lectores de nuestro periódico, el Descubrimiento Sensacional del Sr. RICHELET (farmacéutico-químico) en Sedan (Francia), en lo concerniente a las enfermedades de la piel y de las piernas. A continuación indicamos las afecciones que más regularmente son curadas por este prodigioso tratamiento:

Eczemas, herpes, impetigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojeces, sarpullidos farináceos, psoriasis, sycosis de la barba, comezónes, enfermedades del cuero cabelludo, afecciones de la nariz y oídos, llagas y eczemas varicosas de las piernas, enfermedades sífilíticas.

La curación es igualmente segura en los trastornos de la circulación en el hombre y en la mujer, en el artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc.

JAMÁS HA HABIDO UN DESACIERTO.

Este maravilloso tratamiento, ejerce su acción tanto en el punto donde se localiza el mal como en la sangre, que la deja completamente purificada y regenerada.

El tratamiento de L. Richelet se encuentra en todas las buenas farmacias, y droguerías de España, Canarias y Baleares.

Pídase hoy mismo un folleto ilustrado en lengua española al autor Sr. RICHELET, al depositario general en España D. FRANCISCO LOYARTE, droguería, calle San Marcia

33, SAN SEBASTIAN, y será remitido gratuitamente.

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, SEDAN (Francia)

DEPÓSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Ignacio de Loyola, 9, San Sebastián.

Venta en Reus.—A. PUNXED LLOBERAS, calle Llovera, 47.—ANTONIO SERRA Arrabal de Santa Ana, 80.

VIDRES PLIANS

VIDAL GERMANS

Martí Napolità (Alcañiz), 7

REUS

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14. **REUS**. L'unió fa la força

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per als matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la misèria. Els sollicitants denen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podran assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pólices pagades fins a la fetxa 11, cobrant els seus hereders pessetes 3.922.50. - Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 pessetes.

La correspondència al Director General don **A. Bieto Baldrich**

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

(Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs).